Lieta Nr.131033316

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017. gada 23. augustā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese I. Vanaga,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc /pers. B/, personas kods /personas kods/, iesniegtās sūdzības par Valsts ieņēmumu dienesta 2016. gada 28. jūlija lēmumu Nr. 22.11-1/5087.

Aprakstošā daļa

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Pirmās piedziņas daļas Rīgas Pārdaugavas nodaļas galvenā nodokļu inspektore I. Mežale 2016. gada 20. maijā plkst. 10.00 sastādīja administratīvo pārkāpuma protokolu BS Nr. 004221 par to, ka /pers. B/, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60. panta trešo daļu, kā SIA "/Nosaukums/" bijušais valdes loceklis neiesniedza uzņēmuma maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā. Tādējādi pārkāpti Maksātnespējas likuma 60. panta trešās daļas nosacījumi un /pers. B/ izdarīja administratīvo pārkāpumu pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} panta.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Pirmās piedziņas daļas Rīgas Pārdaugavas nodaļas vadītāja vietnieces B. Kārkliņas 2016. gada 15. jūnija lēmumu Nr. 14G/BS004221 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} pantā paredzēto pārkāpumu /pers. B/ sodīts ar naudas sodu 700 EUR apmērā, atņemot tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz trim gadiem.

Minēto lēmumu /pers. B/ pārsūdzēja augstākā iestādē un ar Valsts ieņēmumu dienesta 2016. gada 28. jūlija lēmumu Nr. 22.11-1/5087 (turpmāk – Lēmums) 2016. gada 15. jūnijā pieņemtais lēmums Nr. 14G/BS004221 atstāts negrozīts.

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā 2016. gada 15. augustā saņemta /pers. B/ sūdzība par Valsts ieņēmumu dienesta 2016. gada 28. jūlija lēmuma Nr. 22.11-1/5087 atcelšanu, kas ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 17. augusta lēmumu atstāta bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai līdz 2016. gada 19. septembrim.

2016. gada 23. augustā tiesā saņemts /pers. B/ iesniegums, ar kuru novērsti Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 17. augusta lēmumā norādītie trūkumi.

Sūdzībā /pers. B/norāda, ka Iestāde Lēmumā motivējot viņa pārkāpumu norādīja, ka viņš kā SIA "/Nosaukums/" valdes loceklis neesot iesniedzis maksātnespējas pieteikumu Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā. Sabiedrības finanšu līdzekļu trūkums neattaisno Maksātnespējas likumā noteikto parādnieka pienākuma neizpildi, jo viņam, ieņemot valdes locekļa amatu, jārēķinās ar komercdarbības finansiālu risku un jārīkojas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā. Iestāde Lēmumā atzīmē, ka viņš nepamatoti norāda, ka no viņa kā fiziskas personas pieprasot SIA "/Nosaukums/" vietā apmaksāt ar tiesvedību saistītos izdevumus, jo viņam kā valdes loceklim esot jānodrošina, ka SIA "/Nosaukums/" veiktu ar tiesvedību saistīto izdevumu apmaksu. Lēmumā norādīts, ka 2011. gada 22. jūlijā sastādīts akts par SIA "/Nosaukums/" mantas neesamību. Lēmumā norādīts, ka 2015. gada 23. oktobrī nosūtītajā brīdinājumā norādītajā termiņā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas pieteikums tiesā nav iesniegts. Tai pat laikā Lēmumā ir norādīts, ka 2015. gada 23. decembrī viņš Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ir iesniedzis SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas pieteikumu, kurš ar atzīmi par iesniegšanu tiesā ir pievienots viņa 2015 .gada 28. decembra iesniegumam. Darījis visu nepieciešamo un pēc VID brīdinājuma saņemšanas sagatavojis un iesniedzis tiesā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas pieteikumu. Viņam nav līdzekļu un neviens normatīvais akts neuzliek pienākumu SIA "/Nosaukums/" vietā apmaksāt likumā noteikto valsts nodevu 71,14 EUR un maksātnespējas procesa depozītu EUR 720, kopā EUR 791,14. SIA "/Nosaukums/" līdzekļu trūkuma dēļ (ko VID ir konstatējis jau 2011. gada 22. jūlijā sastādot aktu par mantas neesamību) nav nodrošināti līdzekļi, lai samaksātu tās izdevumus par maksātnespējas procesa lietas ierosināšanu. SIA "/Nosaukums/" pati tiesā neiesniedza šādu maksājumu veikšanu apliecinošus dokumentus, lai gan tai ir otrs valdes loceklis, kurš arī ir tiesīgs to pārstāvēt. Secīgi tiesa, neskatoties uz viņa iesniegto maksātnespējas procesa pieteikumu, neierosināja SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa lietu. SIA "/Nosaukums/" ir juridiska persona - sabiedrība ar ierobežotu atbildību un neviens normatīvais akts neizliek viņam kā tās valdes loceklim šīs sabiedrības vietā no saviem kā fiziskas personas līdzekļiem segt jebkādus tās izdevumus. VID norāda, ka no viņa netiekot prasīts, lai viņš veiktu tiesvedības izmaksu samaksu, bet viņam tomēr jānodrošina šādu līdzekļu samaksa, pretējā gadījumā viņam tiek piemērots administratīvais sods. Šādu argumentāciju uzskata par tukšvārdību, jo tā nemaina faktu, ka persona tiek administratīvi sodīta nevis tāpēc, ka tā pārkāpj Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 166.^{35} pantu, bet gan tāpēc, ka tās pārstāvētā sabiedrība nesedz ievērojamus tiesvedības izdevumus. Viņam kā valdes loceklim nav jāuzņemas SIA "/Nosaukums/" finanšu riski un jāizpilda sabiedrības vietā nekādi maksājumi. Rīkojies iespēju robežās, iesniedzot tiesā pēc VID brīdinājuma, maksātnespējas procesa pieteikumu, savukārt SIA "/Nosaukums/" ir pienākums patstāvīgi apmaksāt tiesas izdevumus. Iestāde Lēmumā cenšas viņu raksturot negatīvi, norāda, ka lietā neesot konstatējams, ka viņš pilnībā atzīst izdarīto pārkāpumu. Nožēlo izveidojušos situāciju, tomēr nevar atzīt sevi par vainīgu it kā izdarītajā administratīvajā pārkāpumā, jo valsts noteiktās ievērojamās tiesvedības izmaksas objektīvi liedz viņam panākt sabiedrības maksātnespējas procesa ierosināšanu, ja vien viņš neuzņemot nevienā normatīvajā aktā viņam neuzliktus finanšu pienākumus apmaksāt tiesvedības izmaksas no personiskiem līdzekļiem. Kamēr sabiedrībai vēl bija finanšu līdzekļi tā centās turpināt saimniecisko darbību, kamēr krīzes laikā strauji zaudēja klientus un apgrozāmos līdzekļus. Kopš tā laika VID konsekventi turpina aprēķināt soda un nokavējuma naudu, tādējādi SIA "/Nosaukums/" septiņu gadu laikā ir uzkrājušās neizpildāmas soda naudu saistības. VID septiņu gadu laikā nav izmantojis iespēju kā kreditors iesniegt SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu, acīmredzot, nevēloties apmaksāt maksātnespējas procesa ierosināšanas izmaksas. Lēmuma secinājumi ir nepareizi, jo nav izdarījis administratīvo pārkāpumu, bet 2015. gada 23. decembrī iesniedza tiesā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu un viņu nevar vainot un administratīvi sodīt par maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu 2015. gada decembrī, vēl jo vairāk konstatēt kādus vainu pastiprinošus apstākļus. Administratīvā

pārkāpuma protokola BS Nr. 004221 sastādīšanas brīdī, 2016. gada 20. maijā, jau vairāk kā 4 mēnešus nebija SIA "/Nosaukums/" valdes loceklis, jo 2016. gada 14. janvārī nevēloties būt sabiedrības valdes loceklis, atstāja valdes locekļa amatu. VID nav vērtējis vai viņu 2016. gada 15. jūnijā var sodīt kā valdes locekli par Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 166.^{35} panta pārkāpumu, kas fiksēts 2016. gada 20. maija protokolā, laikā kad viņš jau nav sabiedrības valdes loceklis. VID arī argumentē, ka maksātnespējas procesa pieteikums viņam bija jāiesniedz laikā, kad sabiedrībai vēl esot bijuši naudas līdzekļi tiesvedības izdevumu samaksai, t.i. vismaz pirms 2011. gada 22. jūlija, kad sastādīts akts par mantas neesamību, bet ar šādiem argumentiem nevar tikt pamatots administratīvais sods 2016. gadā, jo šādam pārkāpumam ir iestājies noilgums. Nav izdarījis administratīvo pārkāpumu 2015. gada decembrī, jo darījis visu no viņa atkarīgo un iesniedzis tiesā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu, izpildot VID un Maksātnespējas likuma prasības, kas var tikt izvirzītas viņam kā sabiedrības valdes loceklim. Lūdz atcelt Iestādes Lēmumu.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6} panta pirmo daļu, rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Tiesa izvērtējusi lietas materiālus secina, ka sūdzība ir noraidāma.

Iestāde, pieņemot Lēmumu, ir izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un Lēmumā norādījusi pārkāpumu faktiskos apstākļus un argumentus (motivāciju), kas to pamato. Iestāde ir izvērtējusi lietas materiālus atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 244. panta prasībām. Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami, pieļaujami un ticami un tie pierāda pārkāpumu esamību.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{13} panta trešā daļa nosaka, ka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. pantu administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā. Šā uzdevuma realizēšanai administratīvo pārkāpumu kodekss nosaka, kāda darbība vai bezdarbība atzīstama ar administratīvo pārkāpumu, kādu administratīvo sodu, kāda institūcija (amatpersona) un kādā kārtībā var uzlikt personai, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu.

Ar 2016. gada 15. jūnija lēmumu Nr. 14G/BS004221 /pers. B/ saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} panta, uzliekot naudas sodu 700 EUR apmērā, atņemot tiesības ieņemt personālsabiedrības lietveža, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parasta komercpilnvarnieka, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera un revidenta amatus, kā arī tiesības pārstāvēt personālsabiedrību tiesīgos biedrus un pārstāvjus filiālēs uz trīs gadiem. Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2016. gada 28. jūlija lēmumu Nr. 22.11-1/5087 šis lēmums atstāts negrozīts.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} pantā paredzēta administratīvā atbildība par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos.

Lietā konstatēts, ka uz 2015. gada 19. oktobri SIA "/Nosaukums/" nokavētie nodokļu maksājumi valsts budžetam sastāda 104 896, 53 EUR. 2015. gada 23. oktobrī SIA "/Nosaukums/" tika nosūtīts brīdinājums par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, norādot, ka SIA "/Nosaukums/" ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60. panta trešo daļu, parādniekam, ja tas nespēj nomaksāt valsts budžetā nodokļu parādu, ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā.

SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikums tiesā līdz brīdinājumā norādītajam termiņam (triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pastā) netika iesniegts.

Maksātnespējas likuma 60. panta trešā daļa nosaka, ka parādniekam ir pienākums nekavējoties iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv kāda no šā likuma 57. panta pirmās daļas 5., 6. vai 9. punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. Ja pastāv šā likuma 57. panta pirmās daļas 5. punktā minētā pazīme, parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu gadījumos, kad nav noslēgta vienošanās ar kreditoriem vai nav ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta.

SIA "/Nosaukums/" labprātīgi nodokļu maksājumus budžetā nav veikusi no 2011. gada 9. februāra.

V I D amatpersonas par SIA "/Nosaukums/" nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu pieņēma 2010. gada 8. decembra lēmumu Nr. 8.21.3.3/15314 un 2012. gada 11. decembra lēmumu Nr. 4.1.1.4/66119 un nosūtīti inkasācijas uzdevumi naudas līdzekļu norakstīšanai no SIA "/Nosaukums/" kredītiestādes konta nodokļu parādu segšanai, taču pilnībā piedzīt nodokļu parādu nav bijis iespējams.

Ievērojot to, ka SIA "/Nosaukums/" nokavēto nodokļu maksājumu parādu valsts budžetā nenomaksāja un arī /pers. B/ kā SIA "/Nosaukums/" valdes loceklis neiesniedza tiesā pieteikumu par SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa uzsākšanu, par ko saukts pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} pantam, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā tika konstatēta Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 5. punktā noteiktā maksātnespējas pazīme, proti, parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, savukārt atbilstoši minētā likuma 60. panta trešajai daļai parādniekam šādā gadījumā ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā.

Saskaņā ar Komerclikuma 209., 210., 221. un 223. pantu valde ir komercsabiedrības pārvaldes institūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību. Komercsabiedrības vadība izpaužas dažādu organizatorisku, saimniecisku u.c. lēmumu pieņemšanā. Valde ir komercsabiedrības institūcija, kurai uz likuma pamata ir tiesības pārstāvēt sabiedrību. Apzīmējot šīs tiesības Komerclikumā, tām tiek lietots termins – pārstāvības tiesības. Komercsabiedrības pārstāvības tiesības realizē valdes locekļi (valdes priekšsēdētājs). Pārstāvības tiesības piešķir iespēju valdes

locekļiem ar savu rīcību iegūt tiesības un uzņemties saistības sabiedrības vārdā.

Tā kā /pers. B/ bija SIA "/Nosaukums/" amatpersona ar tiesībām pārstāvēt SIA "/Nosaukums/" atsevišķi, /pers. B/ konstatējot, ka ir izveidojies nodokļu maksājumu parāds, bija pienākums to nomaksāt vai panākt vienošanos ar kreditoru (Valsts ieņēmumu dienestu) par nodokļu parāda nomaksu, vai ierosināt tiesiskās aizsardzības procesu, vai iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 5. punktam un 60. panta trešajai daļai.

Tomēr /pers. B/kā Komercsabiedrības vadītājs ar tiesībām (un no tām izrietošiem pienākumiem) pārstāvēt SIA "/Nosaukums/" atsevišķi, apzinoties parādsaistības, tās nenokārtoja un arī neiesniedza tiesā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu laikā, tostarp arī Valsts ieņēmumu dienesta 2015. gada 23. oktobrī nosūtītā brīdinājuma noteiktajā termiņā.

Tiesu judikatūrā ir atzīts, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 14.^{1} pantu juridiskās personas par administratīvajiem pārkāpumiem pie atbildības ir saucamas tikai īpaši paredzētos gadījumos. No šīs tiesību normas izriet, ka juridisku personu var saukt pie administratīvas atbildības tikai tādā gadījumā, ja tas tiešā tekstā paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa attiecīgā administratīvā pārkāpuma sastāvā. Ja

juridiskā persona ir izdarījusi pārkāpumu, bet šajā normā, kā subjekts nav minēta juridiska persona, tad pie atbildības ir saucama fiziskā persona, kura šo juridisko personu pārstāv un ir atbildīga par tās darbību (sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007. gada 2. februāra spriedumu lietā Nr. SKA-40/2007, Administratīvās apgabaltiesas 2009. gada 28. septembra spriedumu lietā Nr. A425424061).

Saskaņā ar Komerclikuma 221. panta pirmo daļu, valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību. Civillikuma 1410. panta otrā daļa paredz, ka juridiskas personas taisa tiesiskos darījumus caur saviem likumīgiem pārstāvjiem. Tādējādi valdes loceklis ir juridiskas personas likumiskais pārstāvis, kas pārstāv sabiedrību tiesiskajās attiecībās. No minētā izriet, ka tieši komercsabiedrības vadītājs ir atbildīgs par normatīvajos aktos noteiktās nodokļu maksāšanas kārtības ievērošanu, kā arī atbildīgs par Maksātnespējas likuma 60. panta trešajā daļā paredzētā pienākuma izpildi.

Likumdevējs ir noteicis, ka par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu ir atbildīgi un sodāmi valdes locekļi - amatpersonas.

Saskaņā ar komercreģistra datiem no 2006. gada 23. janvāra līdz 2016. gada 14. janvārim /pers. B/ bija SIA "/Nosaukums/" amatpersona ar tiesībām pārstāvēt SIA "/Nosaukums/" vienpersonīgi. Tādējādi /pers. B/ kā SIA "/Nosaukums/" valdes loceklis ir administratīvā pārkāpuma subjekts.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 18. panta pirmās daļas 3. un 4. punkts noteic, ka viens no VID pienākumiem ir kontrolēt nodokļu (nodevu), kā arī citu valsts noteikto maksājumu parādus un piemērot sankcijas nodokļu (nodevu) likumu pārkāpējiem, pamatojoties uz likumiem un Ministru kabineta noteikumiem.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15. panta pirmās daļas 2. punkts nosaka nodokļu maksātāja pienākumu noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas.

Līdz ar to, konstatējot, ka ir izveidojies nodokļu parāds, parādniekam bija pienākums to nomaksāt, vai panākt vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu, vai iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma 60. panta trešajai daļai. Tieši komercsabiedrības vadītājs ir atbildīgs par normatīvajos aktos noteiktās nodokļu maksāšanas kārtības ievērošanu, kā arī ir atbildīgs par Maksātnespējas likuma 60. panta trešajā daļā paredzētajā pienākuma izpildi.

Turklāt, Maksātnespējas likuma 60. panta trešā daļā ietvertā tiesību norma noteic nevis iespēju, bet gan pienākumu parādniekam iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu parāda nomaksas nespējas gadījumā.

Šis likumā noteiktais pienākums /pers. B/ bija jāizpilda jau tad, kad tika konstatēta pazīme, kas liecina par SIA "/Nosaukums/" maksātnespēju, proti, SIA "/Nosaukums/" nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, neatkarīgi no Valsts ieņēmumu dienesta atsevišķa brīdinājuma nosūtīšanas, taču /pers. B/ kā SIA "/Nosaukums/" valdes loceklim jau ilgstoši, visā viņa kā SIA "/Nosaukums/" valdes locekļa pienākumu izpildes laikā bija zinot par SIA "/Nosaukums/" parādu un nespēju to nokārtot, maksātnespējas procesa pieteikums tiesā netika iesniegts neiesniedza.

Savukārt, apstāklis, ka /pers. B/ novēloti iesniedza tiesā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu, kas ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada16. februāra lēmumu uzskatīts par neiesniegtu, neatbrīvo /pers. B/ no atbildības par lietā konstatēto pārkāpumu.

/pers. B/ kā valdes loceklis saprātīgi varēja konstatēt, ka kapitālsabiedrībai pastāv kāda no Maksātnespējas likumā noteiktajām maksātnespējas procesa pazīmēm, kas tai rada pienākumu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu. Tas nozīmē, ka krietna un rūpīga saimnieka gādības mēraukla ir objektīvi abstraktie kritēriji, nevis valdes locekļa subjektīvās spējas vai uztvere. Tādējādi valdes loceklis savlaicīgu maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu nevar attaisnot ar subjektīviem kritērijiem, piemēram, pieredzes trūkumu, nezināšanu vai kapitālsabiedrības finansiālā stāvokļa neadekvātu novērtēšanu (sk. E.Novicāne. "Valdes locekļa atbildība par savlaicīgu maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu"//Jurista Vārds, Nr.4 (806) 2014.gada 28.janvāris).

Tiesa atzīst, ka /pers. B/ nav norādījis uz objektīviem apstākļiem, kas liedza veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu normatīvo aktu ievērošanu. Līdz ar to secināms, ka šāda bezdarbība (maksātnespējas pieteikuma neiesniegšana) norāda uz to, ka /pers. B/ ir apzinājies savas bezdarbības prettiesiskumu, paredzējis tās kaitīgas sekas un apzināti pieļāvis kaitīgo seku iestāšanos, kas attiecīgi norāda uz to, ka valdes loceklis nav rīkojies ar krietna un rūpīga saimnieka gādību.

Parādnieka pārstāvjiem, kuriem likums uzliek par pienākumu parādnieka maksātnespējas gadījumā vērsties tiesā ar maksātnespējas pieteikumu, ir visas iespējas kontrolēt un prognozēt parādnieka finanšu stāvokli. Ņemot vērā Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā noteikto pienākumu iesniegt maksātnespējas pieteikumu, parādnieka pārstāvjiem būtu jārīkojas savlaicīgi, proti, brīdī, kad parādnieka rīcībā ir šāda nepieciešamā naudas summa. Ja šis brīdis ir nokavēts, naudas trūkums neatbrīvo parādnieka pārstāvjus no likumā noteiktas atbildības par maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu. Lai parādnieka pārstāvis netiktu saukts pie atbildības, viņam ir tikai viena iespēja - iesniegt pieteikumu, maksājot depozītu nu jau no saviem personīgajiem līdzekļiem (sk. 2012.gada 20.aprīļa Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr. 2011-16-01).

Tādējādi naudas trūkums neatbrīvo /pers. B/ no likumā noteiktās atbildības par maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu, jo sūdzības iesniedzējam bija jārīkojas savlaicīgi. Ņemot vēra, ka /pers. B/ nerīkojās savlaicīgi un atbilstoši esošajai situācijai, sūdzības iesniedzējam, lai viņš netiktu saukts pie administratīvas atbildības, bija pienākums iesniegt SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas pieteikumu, kas netika izdarīts.

Administratīvais sods ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.pantu). Administratīvā soda mērķis par lietā konstatēto pārkāpumu ir vērsts uz to, lai noteiktu personas disciplīnu normatīvo aktu ievērošanā.

Vērtējot pārkāpuma raksturu, secināms, ka tas ir saistīts ar /pers. B/ kā SIA "/Nosaukums/" amatpersonas likumā noteiktu pienākuma neizpildi. Tāpat tiesa ņem vērā pārkāpuma ilgstošu raksturu un SIA "/Nosaukums/" nodokļu maksājumu parāda apjomu un kaut arī /pers. B/ iesniedza tiesā SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikumu, tomēr tas ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 16. februāra lēmumu tika uzskatīts par neiesniegtu un lietas materiāli atdoti iesniedzējam un atkārtoti jauns SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas procesa pieteikums iesniegts netika.

Minētās lietas ietvaros, vērtējot /pers. B/ kā SIA "/Nosaukums/" valdes locekļa rīcību un atbildību, ir piemērojams Kriminālprocesa likuma 169. pantā ietvertais kritērijs, ka komercsabiedrības amatpersonai ir jārīkojas „kā krietnam un rūpīgam saimniekam".

Konkrētajā lietā konstatējams, ka /pers. B/ kā SIA "/Nosaukums/" valdes loceklis nav pilnībā rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, proti, komersanta vadītājam ir jāizrāda tāda rūpība, kas ir objektīvi sagaidāma no personas attiecīgajā situācijā (konkrētajā gadījumā – normatīvo aktu ievērošana un tajā ietverto prasību izpilde gadījumā, ja komersants nespēj izpildīt maksājumus valsts budžetā un tam ir konstatējamas maksātnespējas pazīmes).

Turklāt, neatkarīgi no personas subjektīvās uztveres par attiecīgo pienākumu veikšanu, tai šis pienākums ir jāizpilda atbilstoši normatīvo aktu prasībām un jārīkojas tā, kā to veiktu krietns un rūpīgs saimnieks.

Tiesa secina, ka /pers. B/ zināja likumā noteiktu pienākumu par rīcību SIA "/Nosaukums/" maksātnespējas gadījumā, tomēr to neizpildīja. Turklāt, /pers. B/ nav ievērojis normatīvajos aktos noteikto kārtību tad, kad SIA "/Nosaukums/" nespēja nokārtot parādsaistības, kas uz 2015. gada 19. oktobri sastādīja 104 896,53 EUR.

Ilgstoša parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana tiesā likumā noteiktajos gadījumos rada būtisku kaitējumu komercvidei, kas tādējādi skar valsts un sabiedrības kopējās intereses.

Iestāde nosakot sodu, Lēmumā ir izvērtējusi soda piemērošanas kritērijus – pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību raksturojošās ziņas kopumā, atbildību ietekmējošus apstākļus un tiesas ieskatā secināms, ka naudas sods 700 EUR apmērā ir uzlikts pamatoti un pilda administratīvā soda mērķi, ņemot vērā gan pārkāpuma raksturu un tā izdarīšanas apstākļus, gan pārkāpēju raksturojošās ziņas.

Attiecībā par /pers. B/ piemēroto papildsodu, tiesa secina, ka tas ir piemērots pamatoti. Papildsoda piemērošana nodrošina soda mērķa sasniegšanu, proti, pilda gan preventīvu funkciju, lai persona turpmāk nepieļautu šādus pārkāpumus, gan sodošu funkciju, lai

novērstu gadījumos, kad persona, uzņemoties komercvadību, nepieļautu pārkāpumus un ievērotu normatīvo aktu prasības.

Ar minētā papildsoda piemērošanu tiek nodrošināta tiesiskas komercvides veidošana, jo

komercsabiedrības amatpersonai ir jārīkojas „kā krietnam un rūpīgam saimniekam" (Komerclikuma 169.pants), kas uzsver šī definējuma īpašo nozīmi un saturu. Atbilstoši šim jēdzienam valdes loceklim (valdes priekšsēdētājam) jārūpējas par komercsabiedrības labklājību, izaugsmi, saimniecisko darbību, normatīva aktu ievērošanu u.tml., proti, no krietna un rūpīga saimnieka tiek sagaidīts, lai tas piešķirtās pilnvaras īstenotu labā ticībā, tostarp atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Uzliktais papildsods noteic aizliegumu ieņemt tikai noteiktus amatus komercvadības un

pārvaldes institūciju pārvaldības jomā, neliedzot personai būt nodarbinātai un gūt ienākumus. Iestāde lietā ir pamatoti konstatējusi atbildību pastiprinošu apstākli, atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 34. panta pirmās daļas 1. punktam, proti, ja prettiesiskā rīcība turpināta, neraugoties uz pilnvaroto personu prasību to izbeigt.

Ievērojot minēto, sūdzība ir noraidāma, savukārt Iestādes Lēmums ir likumīgs un pamatots, tāpēc atstājams spēkā.

Rezolutīvā daļā

Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12} pantu un 289.^{13} pantu, tiesa

nosprieda

Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. D. Pelēkās 2016.gada 28. jūlija lēmumu Nr. 22.11-1/5087 atstāt negrozītu, bet /pers. B/ sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams 2017. gada 23. augustā.

Tiesnese *(personiskais paraksts)* I. Vanaga